

El referèndum... i la societat nova que vindrà

written by Gerard Horta | 3 d'octubre de 2016

Societats convertides en carnisseries, escorxadors o cementiris configuren el paisatge grotesc de la història de les societats de classes. Un paisatge invisibilitzat per les fonts de representació dominant en societats com la catalana, en què la precarització de les condicions materials de vida d'amplis sectors socials ens és ocultada quotidianament a fi d'evitar el reconeixement de la profunda irracionalitat dels principis que regeixen les nostres relacions socials. Res de nou sota el Sol: la fam i la desnutrició, la pobresa i la solitud, l'emmalaltiment i la més salvatge explotació són fenòmens socials exclosos de les teatralitzacions formals a través de les quals els poders econòmics i polítics componen els guions d'una actualitat condemnada a perpetuar-se a través dels temps.

En certa manera, l'assumpció als darrers anys –per part de la majoria social catalana– que la independència és l'únic mitjà per superar definitivament el llarg període tardofranquista i per afrontar les reformulacions del capitalisme global –reconcentració de poder i capital, i empobriment gradual generalitzat– implicava un motiu d'esperança per a aquesta banda dels Països Catalans: Catalunya guanyant-se la capacitat de construir una societat nova, més lliure i més justa, i potser algun dia lliure i justa a seques. El processisme estàtic, però, ha estat l'instrument polític que ha possibilitat, des del 2012, la perpetuació d'un estat de les coses sintetitzable en un terme que vaig utilitzar ja aquell any: emergència social. Acumulem anys i panys de discursos i afirmacions grandiloqüents mentre cronifiquem redistribucions extremament desiguals del fruit del treball col·lectiu. Els pressupostos autonòmics anuals continuen sent pressupostos autonòmics de misèria i el processisme estàtic desplega el vol

un cop i un altre per mantenir la nostra atenció en un futur que mai no arribem a tocar.

En aquest context, el referèndum s'erigeix com l'única eina amb prou suport per posar fi a aquest tràngol inacabable. Res pot resultar més bell que una societat autoconvocant-se a si mateixa a fi de decidir com autoorganitzar el seu present. El rerefons d'aquesta qüestió no és jurídic, sinó polític, i l'organització d'un referèndum per part d'una societat subalternitzada com la catalana no dependrà mai de si l'estat del qual forma part per la força de les armes li concedeix, o no, el dret de dur-lo a terme. Tants segles d'alienació col·lectiva, però, mostren la indigència intel·lectual i la impostura política de tants i tants agents de l'espectre polític català: des de gloriosos juristes que afirmen que sense una participació del 60% el referèndum no tindrà validesa, fins als qui defensen la viabilitat d'una revolució en un país situat a 3.961 km si bé en privat mantenen que el referèndum aquí no es podrà fer perquè molts funcionaris no voldran participar-hi... passant per figuretes rovellades que, des del Gabinet Jurídic de la Generalitat, proclamen aquests dies en converses personals que "no convocarem cap referèndum, ni desobeïrem". Dolors, quants, oi? Massa gent continua ancorada en aquell Aristòtil que, milers d'anys enrere, equiparava el poder polític a l'estat, incapaços de comprendre que el poder polític de tota societat rau en la societat mateixa i no pas en els permisos condescendents que els Senyors que la governen ens atorguen.

Ara com ara, tot referèndum d'independència exclou de fixar un nombre mínim de participació, perquè això condueix directament els sectors socials que no en són partidaris a no participar-hi, la qual cosa graponeja obscenament el sentit dels qui, abstenint-se de votar, acceptaran qualsevol dels resultats possibles. Dit d'una altra manera, no hi ha major manifestació del posicionament que una societat emprèn que convocar tothom a votar en un afer semblant. Ets partidari de la independència

de Catalunya? Pots votar que sí, que no o abstenir-te'n (tant se te'n dóna què guanyi). Si no hi participes, deixes a les mans dels votants la decisió final. No és gaire difícil de comprendre. Segles de repressió haurien d'immunitzar les classes populars catalanes contra xantatges sostinguts i imbecil·litzadors professionalitzats.

Som-hi, doncs. El president de la Generalitat de Catalunya anuncia cofoi referèndum o referèndum per a la segona quinzena del 2017, ja que les estructures d'estat s'hauran completat al juny de l'any vinent (Artur Mas i Oriol Junqueras ens enganyaren cínicament, des del 2012, quan reiteraven que sí que s'estaven fent). M'estimaria més tractar d'estructures de societat, però vaja... Quan arribarà el maig del 2017 els Senyors ens advertiran que molts funcionaris no voldran participar de l'organització del referèndum, o bé que els mossos d'esquadra –cos filipista– veuran traspassat el comandament d'una manera explícita a l'estat i que se'ls ordenarà d'impedir el referèndum. I què?

Una societat que ha fet una revolució antifeudal i una altra d'anarquista, una societat històricament abocada al progrés col·lectiu en tots els àmbits socials, una societat la cultura popular de la qual conjumina autodiàcticament els llibres amb les barricades, una societat fundada en el foc –com afirmà heroicament Rodolf Llorens i Jordana–, penses que una societat semblant no podrà substituir uns milers de funcionaris per ramaderes i pescadors i fusters i oficinistes i metgesses i conductors d'autobús i treballadores de cadenes de muntatge i pagesos i quiosqueres i gent de tota condició? És això el que cal organitzar.

Quant a les diverses policies que actuen a la societat catalana i que rebran l'ordre d'impedir l'esdeveniment, la sola imatge d'agents armats barrant el pas a la gent per votar als col·legis electorals ens estalvia el referèndum. Cal que expliquem per què? I si cal que fem nostres els col·legis electorals, i que acotxem les urnes una nit abans, algú dubta

que som capaços de fer-ho? El món, des dels boiximans del Kalahari fins als kwakiutl de la costa oest de l'Amèrica del Nord, ens somriuran. Tot seguit ho faran cancelleries i agències de premsa internacionals. Ara bé, si això no es fa junt amb els qui pateixen fam, maltractaments i injustícia, si això no es fa per transformar les condicions materials de vida dels miserabilitzats, aleshores no anirem enlloc.

Mentre la gent important fa entrevistes i discurseja i es mira al mirall, la gent del carrer hem d'estendre la flama de la més bella i racional esperança per la llibertat. Referèndum? Sí, és clar. I justícia social rajant imperativament de sota de les llambordes, i tot allò de bonic que vindrà. És un privilegi viure-ho, i no hi ha res més poderós que una il·lusió col·lectiva. Fem-ho.